

REGLUR

um viðskipti fjármálafyrirtækja við Seðlabanka Íslands.

1. gr.

Markmið.

Með tilvísun til 1. mgr. 7. gr. og 38. gr. laga nr. 36/2001 um Seðlabanka Íslands hefur Seðlabankinn sett eftirfarandi reglur um viðskipti fjármálafyrirtækja (lánastofnana) við Seðlabankann.

Markmið reglna þessara er að skýra réttarsamband Seðlabankans og þeirra fjármálafyrirtækja sem átt geta viðskipti við Seðlabankann. Um viðskipti þessara aðila fer eftir reglum þessum og skilmálum settum samkvæmt þeim.

2. gr.

Gildissvið.

Eftirfarandi fjármálafyrirtæki geta átt viðskipti við Seðlabankann:

1. Fjármálafyrirtæki (lánastofnanir) sem fengið hafa starfsleyfi skv. 1., 2. og 3. tl. 1. mgr. 4. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.
2. Útibú erlendra fjármálafyrirtækja sem fengið hafa staðfestu og samsvarandi starfsleyfi í öðru ríki á Evrópska efnahagssvæðinu, sbr. 31. gr. laga nr. 161/2002 og starfa hér á landi.
3. Útibú erlendra fjármálafyrirtækja með staðfestu í ríki utan Evrópska efnahagssvæðisins sem fengið hafa heimild Fjármálaeftirlitsins skv. 33. gr. laga nr. 161/2002 enda hafi fyrirtækið hliðstætt starfsleyfi og 1., 2. og 3. tl. 1. mgr. 4. gr. sömu laga kveður á um í heimaríkinu, starfsemin sem fyrirtækið hyggst stunda hér á landi sé sambærileg og að starfsemi fyrirtækisins sé háð sambærilegu fjármálaeftirliti og lög nr. 87/1998 kveða á um í heimaríkinu.

3. gr.

Skilgreining hugtaka.

Bundin innlán: Bundnar innstæður fjármálafyrirtækja í Seðlabankanum í umsamdinn tíma.

Daglán: Lán veitt til næsta viðskiptadags gegn veði í verðbréfum sem Seðlabankinn metur hæf til tryggingar.

Endurhverf verðbréfiðskipti: Samningur um kaup/sölu Seðlabankans á verðbréfum af/til fjármálafyrirtækis þar sem fjármálafyrirtæki öðlast jafnframt rétt og skyldu að tilteknum tíma liðnum til að selja/kaupa aftur verðbréfin eða jafngild verðbréf á tilteknu verði. Endurhverf verðbréfiðskipti fara fram með kaupum og sölu verðbréfa á skipulögðum verðbréfamarkaði sem Seðlabankinn samþykkir.

Fjárhagsleg tryggingarráðstöfun: Framsal eignarréttinda yfir fjárhagslegri tryggingu eða veðsetning á fjárhagslegri tryggingu til tryggingar efnudum á skuldbindingum fjármálastofnunar við Seðlabankann.

Gjaldeyrisskiptasamningar: Samningur um kaup eða sölu gjaldeyris sem gengur til baka eftir tilgreindan tíma með andhverfum viðskiptum í samræmi við samning.

Innstæðubréf: Skuldabréf sem Seðlabankinn gefur út til fjármálafyrirtækis.

Markaðsvirði: Nafnverð fjárhagslegrar tryggingar margfaldað með viðmiðunarverði.

Veðlán: Lán sem veitt eru gegn veði, í verðbréfum sem Seðlabankinn metur hæf til tryggingar.

Viðmiðunarverð: Dagslokaverð verðbréfa á síðasta viðskiptadegi áður en mat verðbréfa fer fram, á skipulegum verðbréfamarkaði eða viðurkenndum upplýsingaveitum sem Seðlabankinn hefur samþykkt.

Viðskiptadagur: Virkur afgreiðsludagur viðskiptabanka og sparisjóða frá mánudegi til föstudags.

4. gr.

Gjaldmiðill viðskipta.

Viðskipti og daglán Seðlabankans fara fram í íslenskum krónum. Seðlabankinn getur heimilað viðskipti í erlendri mynt.

5. gr.

Viðskiptareikningar.

Það er skilyrði fyrir viðskiptum við Seðlabankann samkvæmt reglum þessum að viðkomandi fjármálafyrirtæki hafi stofnað viðskiptareikning við Seðlabankann.

Viðskipti fjármálafyrirtækja eru eignfærð eða skuldfærð af Seðlabankanum á viðskiptareikning þeirra eftir því sem við á samkvæmt reglum þessum og skuldbindur fjármálafyrirtæki sig til að ráðstöfunarfjárhæð reiknings þess, sé ávallt nægjanleg.

6. gr.

Reglulegir viðskiptadagar Seðlabankans.

Viðskiptadagar reglulegra viðskipta sbr. 1. tl. 1. mgr. 7. gr. eru virkir afgangsdagar viðskiptabanka og sparisjóða. Sé efndadagur ekki viðskiptadagur færist efndadagur til næsta viðskiptadags á undan og styttest efndatíminn sem því nemur. Gamlársdagur telst ekki reglulegur viðskiptadagur.

Seðlabankinn birtir á vefsíðu sinni reglulega viðskiptadaga viðskipta sbr. 1. tl. 7. gr.

7. gr.

Tegundir viðskipta.

Viðskipti við Seðlabankann geta farið fram með eftirfarandi hætti:

1. Regluleg viðskipti:

Regluleg viðskipti Seðlabankans geta verið til allt að 7 daga, í þeim tilgangi að auka eða draga úr framboði lausafjár. Til reglulegra viðskipta teljast:

- a. Lán gegn fjárhagslegri tryggingarráðstöfun sem Seðlabankinn metur gilda sbr. 11. gr.
- b. Innstæðubréf Seðlabanka Íslands, þ.e. skuldabréf sem Seðlabankinn gefur út til fjármálafyrirtækja.
- c. Bundin innlán.
- d. Gjaldmiðlaskiptasamningar.
- e. Endurhverf verðbréfi viðskipti með verðbréf sem Seðlabankinn metur hæf til tryggingar, sbr. 11. gr.

2. Daglán:

Daglán er veitt til næsta viðskiptadags, gegn fjárhagslegri tryggingarráðstöfun sem Seðlabankinn metur gilda, sbr. 11. gr. Fjármálafyrirtæki getur óskað eftir dagláni geti það ekki uppfyllt bindiskyldu með öðrum hætti. Einnig getur Seðlabankinn veitt fjármálafyrirtæki daglán til að koma í veg fyrir yfirdrátt á viðskiptareikningi þess í lok viðskiptadags. Seðlabankinn getur veitt daglán í öðrum tilvikum.

3. Önnur viðskipti:

Seðlabankinn getur með sérstakri ákvörðun boðið fjármálafyrirtækjum eftirfarandi viðskipti með lengri efndatíma en skv. 1. tl.:

- a. Lán gegn veði í verðbréfum sem Seðlabankinn metur hæf til tryggingar sbr. 11. gr.
- b. Innstæðubréf Seðlabanka Íslands, þ.e. skuldabréf sem Seðlabankinn gefur út til fjármálafyrirtækja.
- c. Bundin innlán.
- d. Gjaldmiðlaskiptasamningar.
- e. Endurhverf verðbréfi viðskipti með verðbréf sem metin eru hæf sem fjárhagsleg tryggingarráðstöfun, sbr. 11. gr.

8. gr.

Tilhögun reglulegra viðskipta.

Veðlán eða endurhverf verðbréfi viðskipti geta verið til allt að 7 daga með uppgjöri samdægurs eða næsta viðskiptadag (T+1). Tilhögun slíkra viðskipta getur verið á eftirfarandi hátt:

1. Seðlabankinn býður út takmarkaða heildarfjárhæð á föstum vöxtum.
2. Seðlabankinn býður út takmarkaða heildarfjárhæð og gagnaðilar bjóða í vexti. Seðlabankinn getur ákveðið lágmarks vexti.
3. Seðlabankinn takmarkar ekki heildarfjárhæð en vextir eru fastir.
4. Seðlabankinn óskar eftir tilboðum frá gagnaðilum í fjárhæð viðskipta án þess að tilkynna heildarfjárhæð fyrirfram.

Tilhögun viðskipta með innstæðubréf og bundin innlán til allt að 7 daga getur verið á eftirfarandi hátt:

1. Seðlabankinn býður út takmarkaða heildarfjárhæð á föstum vöxtum.
2. Seðlabankinn býður út takmarkaða heildarfjárhæð og gagnaðilar bjóða í vexti. Seðlabankinn getur ákveðið hámarks vexti.
3. Seðlabankinn takmarkar ekki heildarfjárhæð en vextir eru fastir.
4. Seðlabankinn óskar eftir tilboðum frá gagnaðilum í fjárhæð viðskipta án þess að tilkynna heildarfjárhæð fyrirfram.

Seðlabankinn getur takmarkað hversu mikið hlutfall þeirrar fjárhæðar sem bankinn býður til viðskipta rennur til einstaks fjármálafyrirtækis. Seðlabankinn getur hafnað einstaka eða öllum tilboðum.

Seðlabankinn tilkynnir tilhögun og skilmála viðskipta á vefsíðu sinni.

9. gr.

Kjör viðskipta.

Vextir í viðskiptum við Seðlabanka Íslands eru samkvæmt vaxtatilkynningum Seðlabankans sem birtar eru á vefsíðu bankans.

Seðlabankinn getur breytt kjörum daglána án fyrirvara.

Seðlabankinn birtir á vefsíðu sinni önnur kjör viðskipta og skilyrði fjárhagslegra tryggingarráðstafana á vefsíðu bankans.

10. gr.

Samningar um fjárhagslegar tryggingarráðstafanir.

Um fjárhagslegar tryggingarráðstafanir í viðskiptum fjármálafyrirtækja við Seðlabankann fer skv. lögum nr. 46/2005.

Samning um fjárhagslega tryggingarráðstöfun skal gera skriflega eða með rafrænum hætti þannig að sanna megi stofnun tryggingarráðstöfunarinnar með lögformlegum hætti.

Í samningi skal tilgreina til hvaða skuldbindinga og trygginga samningurinn nær.

11. gr.

Fjárhagslegar tryggingarráðstafanir í viðskiptum við Seðlabankann.

Eftirfarandi tryggingar eru hæfar í viðskiptum við Seðlabankann:

1. Skuldabréf gefin út af ríkissjóði Íslands í íslenskum krónum.
2. Innstæðubréf gefin út af Seðlabankanum.
3. Bundin innlán fjármálafyrirtækja við Seðlabankann.
4. Íbúðabréf gefin út af Íbúðalánasjóði.

Seðlabankinn getur samþykkt skuldabréf gefin út af Íbúðalánasjóði, Landsvirkjun, Lánasjóði sveitarfélaga og Reykjavíkurborg hæf til tryggingar. Einnig getur Seðlabankinn samþykkt skuldabréfaflokka gefna út af ríkissjóði Íslands þrátt fyrir að þeir uppfylli ekki skilyrði 1. – 3. tl. 3. mgr. Seðlabankinn birtir á vefsíðu sinni þá flokka skuldabréfa sem bankinn samþykkir. Seðlabankinn getur einnig samþykkt sem tryggingu fyrir viðskiptum, eiginfjárloforð og eiginfjárframlag ríkisins til fjármálafyrirtækis sem er alfarið í eigu ríkisins þrátt fyrir að sú trygging uppfylli ekki skilyrði 1. – 3.

tl. 3. mgr. Seðlabankinn getur sett takmörk á hversu hátt hlutfall slíkra trygginga hægt er að leggja fram í viðskiptum við bankann.

Verðbréf sett til tryggingar viðskiptum skulu uppfylla eftirfarandi skilyrði:

1. Útgefið markaðsvirði flokks í íslenskum krónum sé yfir 3 ma.kr. og staðfest að það magn hafi selst.
2. Verðbréfin hafi viðskiptavaka á skipulegum verðbréfamarkaði eða í viðurkenndum upplýsingaveitum sem sýni bæði kaup- og sölutilboð og Seðlabankinn samþykkir.
3. Verðbréf skulu vera rafrænt skráð í verðbréfamiðstöð sem Seðlabankinn viðurkennir.

12. gr.

Takmarkanir á tryggingarhæfi verðbréfa.

Fjármálafyrirtæki ábyrgist að verðbréf lögð fram til fjárhagslegrar tryggingarráðstöfunar vegna skuldbindinga við Seðlabankann séu veðbanda- og kvaðalaus.

Ekki er heimilt að leggja fram víkjandi skuldabréf til tryggingar.

Útgefanda er ekki heimilt að leggja fram eigin skuldabréf til tryggingar fyrir eigin viðskiptum við Seðlabankann.

Séu verðbréf dregin út eða falli í gjalddaga fyrir gjalddaga skuldbindingar, og óski fjármálafyrirtæki eftir því að fá þau afhent, skal það leggja fram ný hæf verðbréf, og skal þá matsverð þeirra vera a.m.k. jafnhátt og matsverð hinna útdregnu eða gjaldföllnu verðbréfa.

Liggi viðmiðunarverð verðbréfa ekki fyrir á skipulegum verðbréfamarkaði eða hjá viðurkenndum upplýsingaveitum sem Seðlabankinn samþykkir, er ekki hægt að nota viðkomandi verðbréf sem fjárhagslega tryggingarráðstöfun nema til komi sérstök ákvörðun Seðlabankans.

Seðlabankinn metur tryggingarhæfi viðkomandi verðbréfa í hverju tilviki fyrir sig. Seðlabankinn áskilur sér rétt til að hafna verðbréfum sem lögð eru fram til fjárhagslegrar tryggingarráðstöfunar leiki vafi á að uppfyllt séu skilyrði um tryggingarhæfi þeirra.

13. gr.

Verðmat tryggingarhæfra verðbréfa.

Við mat á verðmæti verðbréfa sem lögð eru fram til tryggingar í viðskiptum við Seðlabankann skal nota frádrag frá viðmiðunarverði. Ekkert frádrag reiknast þó af innstæðubréfum né bundnum innlánnum. Frádrag verðbréfa er birt í skilmálum um framkvæmd viðskipta og fjárhagslegrar tryggingarráðstafanir í viðskiptum við Seðlabanka Íslands.

Seðlabankinn getur ef nauðsyn krefur, t.d. vegna markaðsaðstæðna beitt frekara frádragi en fram kemur í skilmálum.

Seðlabankanum er heimilt að hafna umsókn um viðskipti náist ekki samkomulag um verðmat trygginga.

14. gr.

Verðmat daglána.

Fjárhæð útistandandi daglána má aldrei vera hærrí en níutíu hundradshlutar af markaðsvirði veðsettra verðbréfa sem sett hafa verið til tryggingar þeim.

15. gr.

Viðbótartryggingar.

Seðlabankinn endurmetur reglulega verðmæti fjárhagslegra tryggingarráðstafana. Þar sem markaðsvirði getur lækkað fyrirvaralaust getur slíkt endurmat leitt til þess að Seðlabankinn krefjist viðbótartrygginga. Kveði reglur og skilmálar á um að verðmæti tryggingar skuli ávallt vera yfir ákveðnu lágmarki, og lækki verðmæti trygginga niður fyrir hið tilgreinda lágmark, skal fjármálafyrirtæki leggja fram viðbótartryggingu þannig að tilgreindu lágmarki verði náð á ný.

Telji Seðlabankinn þörf á viðbótartryggingu sbr. 1. mgr. skal viðkomandi fjármálafyrirtæki leggja fram fullnægjandi tryggingar þegar í stað.

16. gr.

Vörslur verðbréfa.

Verðbréf sem lögð eru fram til tryggingar skulu skráð hjá verðbréfamistöð sem hlotið hefur starfsleyfi skv. lögum nr. 131/1997 um rafræna eignarskráningu verðbréfa. Heimilt er að leggja fram verðbréf rafrænt skráð í erlendri verðbréfamistöð sem Seðlabankinn viðurkennir.

Verðbréf sem skráð eru í íslenskri verðbréfamistöð skulu vistuð á VS reikningi viðkomandi fjármálafyrirtækis í Seðlabankanum sem jafnframt skal veðsettur Seðlabankanum samkvæmt sérstakri yfirlýsingu þar að lútandi.

Séu verðbréf skráð í erlendri verðbréfamistöð skulu þau vistuð hjá vörsluaðila (reikningsstofnun) sem Seðlabankinn viðurkennir.

17. gr.

Vanefndir og fullnustuheimildir Seðlabankans.

Standi fjármálafyrirtæki ekki í skilum með greiðslu á skuldbindingum sínum á gjalddaga skal greiða dráttarvexti af vanskilaskuldinni sbr. 1. mgr. 6. gr. vaxtalaga nr. 38/2001 frá gjalddaga til greiðsludags.

Seðlabankinn getur innleyst verðbréf sem sett hafa verið til tryggingar og ráðstafað án fyrirvara eða tilkynningar inn á vanefndar skuldbindingar.

18. gr.

Útilokun viðskipta.

Seðlabankinn getur án fyrirvara útilokað fjármálafyrirtæki frá frekari viðskiptum samkvæmt reglum þessum hafi það ekki hlítt ákvæðum þeirra.

Þá getur Seðlabankinn útilokað fjármálafyrirtæki frá viðskiptum uppfylli fyrirtækið ekki ákvæði X. kafla laga nr. 161/2002 um laust fé og eigið fé.

19. gr.

Kostnaður vegna viðskipta.

Fjármálafyrirtæki ber allan viðskiptakostnað sem leggst á aðila. Í endurhverfum verðbréfavíðskiptum ber fjármálafyrirtæki viðskiptakostnað bæði við kaup og sölu verðbréfa.

20. gr.

Skilmálar um viðskipti við Seðlabanka Íslands.

Fjármálafyrirtæki sem átt getur viðskipti við Seðlabankann samkvæmt reglum þessum skal undirrita skilmála sem lýsir réttarsambandi sem ríkir milli Seðlabankans og fjármálafyrirtækis samkvæmt reglum þessum og um framkvæmd viðskipta þar sem fram kemur m.a.:

1. Skuldbinding aðila um viðskipti samkvæmt reglum þessum.
2. Framkvæmd viðskipta og samskiptahættir.
3. Fjárhagslegar tryggingarráðstafanir.
4. Ákvæði um vörslur fjárhagslegra trygginga.
5. Vanefndir og fullnustuheimildir Seðlabankans vegna þeirra.
6. Upplýsingaskylda fjármálafyrirtækis.

21. gr.
Gildistaka.

Reglur þessar taka gildi 1. júlí 2009. Jafnframt falla þá úr gildi reglur um viðskipti fjármálafyrirtækja við Seðlabanka Íslands nr. 808 frá 22. ágúst 2008.

Reykjavík, 26. júní 2009.

Seðlabanki Íslands,

Svein Harald Öygard
seðlabankastjóri.

Sigríður Logadóttir
aðallögfræðingur.

B-deild – Útgáfud.: 26. júní 2009